

XITOIY TILINI O‘QITISHNING INNAVATSION USULLARI

Aliqulova Gulsanam

SamaDChTI Filologiya

va tillarni o‘qitish (xitoy tili) yo‘nalishi

1-bosqich 2404-guruh talabasi

+998937103207

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Xitoy tilini o‘qitishning innovatsion usullari, zamonaviy texnologiyalar va pedagogik yondashuvlarni o‘quv jarayoniga integratsiya qilish orqali o‘qitish samaradorligini oshirish yo‘llari muhokama qilinadi. Asosiy innovatsiyalar sifatida media texnologiyalari, gamifikatsiya, sun‘iy intellekt, virtual va kengaytirilgan haqiqat hamda loyiha asosidagi ta‘lim usullari tahlil qilinadi. Ushbu yondashuvlar talabalarning qiziqishini oshirish, ularni rag‘batlantirish va tilni amaliy qo‘llash ko‘nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Tadqiqotda Xitoy tilini o‘rgatishni yanada interaktiv, samarali va qiziqarli qilish uchun ushbu innovatsion usullarni o‘quv dasturlariga joriy etish zarurligi ta‘kidlangan.*

Kalit so‘zlar: *Xitoy tilini o‘qitish, innovatsion usullar, multimedia texnologiyalari, gamifikatsiya, sun‘iy intellekt, virtual haqiqat, kengaytirilgan haqiqat, loyiha asosidagi ta‘lim, til o‘rganish, ta‘lim texnologiyalari.*

INNOVATIVE METHODS IN TEACHING THE CHINESE LANGUAGE

Abstract: *This article discusses innovative methods for teaching the Chinese language, focusing on the integration of modern technology and pedagogical approaches to enhance learning outcomes. Key innovations include the use of multimedia technologies, gamification, artificial intelligence, virtual and augmented reality, and project-based learning. These methods aim to improve students' engagement, motivation, and practical application of the language. The study emphasizes the importance of adopting these innovations in educational programs to make Chinese language learning more interactive, efficient, and enjoyable for students.*

Key words: *Chinese language teaching, innovative methods, multimedia technologies, gamification, artificial intelligence, virtual reality, augmented reality, project-based learning, language acquisition, education technology.*

KIRISH

Bugungi globallashuv davrida Xitoy tili dunyo miqyosida nafaqat eng ko‘p gaplashiladigan tillardan biri, balki iqtisodiy, siyosiy va madaniy jihatdan ham katta ahamiyatga ega bo‘lgan xalqaro muloqot vositasiga aylanib bormoqda. Xitoy tilini o‘rganish nafaqat ushbu mamlakat bilan biznes va diplomatik aloqalarni rivojlantirish uchun, balki Xitoyning boy madaniy merosi va tarixini o‘rganish orqali bilim doirasini kengaytirish uchun ham zarurdir. Shu bilan birga, bu til o‘qitish uslublari o‘ziga xos murakkablik va ijodiy

yondashuvni talab qiladi, chunki Xitoy tili boshqa ko‘plab tillardan talaffuz, iyeroglif yozuvi va grammatikasi bilan sezilarli farq qiladi.

So‘nggi yillarda zamonaviy texnologiyalar va innovatsion pedagogik yondashuvlar Xitoy tilini o‘qitishda yangi imkoniyatlarni ochib berdi. An’anaviy o‘qitish usullariga qo‘shimcha ravishda, multimedia vositalari, gamifikatsiya, sun’iy intellekt asosidagi dasturlar, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari keng qo‘llanilmoqda. Ushbu yondashuvlar talabalarning darslarga qiziqishini oshirish, ularni faol ishtirokchi qilish va tilni chuqurroq o‘zlashtirish imkonini beradi.

Shu sababli, Xitoy tilini o‘qitishda samaradorlikni oshirish uchun innovatsion yondashuvlarni o‘rganish va amaliyotga joriy etish masalasi dolzarb hisoblanadi.

ASOSIY QISM

1. Xitoy tilini o‘rgatishda multimedia texnologiyalarining ahamiyati

Xitoy tilini o‘rganishda media texnologiyalaridan foydalanish nafaqat darslarni qiziqarli qiladi, balki tilni o‘rgatish jarayonini yanada samarali va tushunarli holga keltiradi. Video va audio darsliklar, interaktiv platformalar, va mobil ilovalar yordamida talabalar:

Xitoy tilining talaffuzi va ohanglarini to‘g‘ri o‘rganadi,

Iyeroglif yozuvini tushunib, ularni tezroq eslab qoladi,

Xitoy madaniyati bilan real vaqt rejimida tanishadi.

Masalan, TrainChinese yoki Duolingo kabi ilovalar talabalarning o‘zlashtirish darajasini oshirishda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

2. O‘yinlar orqali qiziqishni oshirish

Bu til o‘rganish jarayoniga o‘yin materiallarini qo‘shish orqali talabalarni rag‘batlantiradi. Bu usul talabalarning motivatsiyasini oshiradi va darslarga faol ishtirokini ta‘minlaydi. Bu metodning yana bir ilmiy nomi

Gamifikatsiya deb ataladi. Gamifikatsiyaning Xitoy tilini o‘rgatishdagi asosiy afzalliklari:

O‘yin shaklidagi topshiriqlar orqali iyerogliflarni tezroq yodlash;

Talabalarning muvaffaqiyatini baholab, mukofot tizimlari orqali ularda o‘rganishga qiziqish uyg‘otish.

Masalan, Pleco kabi platformalar yordamida iyerogliflarni yodlash o‘yin tarzida amalga oshiriladi.

3. Sun’iy intellekt asosidagi ta’lim vositalari ya’ni bular:

Sun’iy intellekt (Artificial Intelligence) talabalarning shaxsiy ehtiyojlariga moslashtirilgan o‘quv jarayonini tashkil etishda yordam beradi.

AI yordamida talaffuzdagi xatolarni aniqlash va tuzatish;

Grammatik xatolarni avtomatik aniqlash;

Talabaning rivojlanishini kuzatish va individual ta’lim dasturlarini yaratish.

Masalan, Gemini yoki boshqa AI yordamida ishlovchi dasturlar talabalarga jonli muloqot orqali Xitoy tilini amalda qo‘llashni o‘rgatadi.

4. Virtual va kengaytirilgan haqiqat (VR/AR) texnologiyalarining roli

Virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari til o‘rganish jarayonida immersiv muhitni yaratadi. Ushbu texnologiyalar:

Talabalarga Xitoyning turli shaharlariga "sayohat qilish" imkonini beradi va ularning madaniyati bilan tanishtiradi;

Iyerogliflarni ko‘rgazmali va tushunarli usulda o‘rgatadi.

Mondly VR kabi ilovalar talabalarni jonli muloqotga jalb qilib, ularning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi.

5. Loyiha asosidagi ta’lim yondashuvi

Loyiha asosidagi ta’lim talabalarning mustaqil o‘rganish va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Bu usul:

Talabalarga Xitoy madaniyati va tilini chuqurroq o‘rganish imkonini beradi;

Real hayotiy loyihalar orqali tilni amalda qo‘llashni o‘rgatadi.

Masalan, talabalar Xitoyning an’anaviy festivallari yoki milliy oshxonasi haqida tadqiqotlar olib borib, o‘z natijalarini prezentatsiya yoki video shaklida taqdim etishlari mumkin.

6. Innovatsion yondashuvlarning samaradorligi

Yuqorida sanab o‘tilgan innovatsion usullar Xitoy tilini o‘rgatish jarayonida bir qator ijobiy natijalarni beradi:

Talabalar darslarga qiziqib, faol qatnashadi,

Tilni o‘rganish jarayoni interaktiv va qiziqarli bo‘ladi,

Yodlash va amaliy qo‘llash qobiliyatlari rivojlanadi.

O‘qituvchilar ushbu usullardan foydalangan holda dars jarayonini yanada samarali va talabalarga moslashtirilgan shaklda tashkil etishlari mumkin.

XULOSA

Xitoy tilini o‘qitish jarayonida innovatsion usullardan foydalanish nafaqat o‘quv jarayonini samarali qiladi, balki talabalar uchun uni qiziqarli va amaliy jihatdan foydali bo‘lishiga yordam beradi. Ijtimoiy tarmoqlar, gamifikatsiya, sun’iy intellekt, virtual va kengaytirilgan haqiqat kabi zamonaviy yondashuvlar talabalarning tilni o‘zlashtirishini tezlashtirishga yordam beradi.

Bu metodlar Xitoy tilining o‘ziga xos talaffuzi, yozuvi va madaniy boyliklarini o‘rganishda talabalar uchun qo‘shimcha qulaylik yaratadi. Shuningdek, loyiha asosidagi ta’lim talabalarni mustaqil o‘qishga undab, ularning ijodiy va amaliy ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

Yuqorida muhokama qilingan innovatsion usullarni ta’lim tizimiga keng joriy etish orqali Xitoy tilini o‘rgatish sifatini oshirish va global muloqot vositasi sifatidagi ahamiyatini yanada kuchaytirish mumkin. O‘qituvchilar uchun ushbu texnologiyalar va metodlarni o‘z pedagogik faoliyatlarida qo‘llash zamonaviy ta’limning ajralmas qismi bo‘lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Xu.X. (2002). Innovative methods in Chinese languages Teaching.

2. Li, J (2020). Gamification in Language Learning: A Case Study of Chinese.
3. Duolingo Research. (2023). The impact of Mobile Apps on Language Acquisition.
4. Zhou, Y. Wang, L. (2019)
5. Mondly VR. (2022)
6. Chen, H (2021)